

de hervormde

77^e jaargang · nr 10 · oktober 2017

vaan

Orgaan van de Bond van
Hervormde Mannenverenigingen op Gereformeerde Grondslag

- Van de voorzitter blz. 2
- Bijbelstudie Oude Testament blz. 4
- D.L. Verkiezende liefde blz. 11
- Bondsdag 2017 - 4 mannenbonden blz. 14

Ds. J.H. Lammers

• Van de voorzitter

Nieuwe leden

Bent u er als mannenvereniging nog in geslaagd om aan het begin van het winterseizoen nieuwe leden te werven? Zo niet, dan is daar nog de gelegenheid voor. Hoe goed is het om als mannen van de gemeente het Woord van de Heere te onderzoeken. Zeg het tegen anderen: Kom ga met ons en doe als wij.

500 jaar Reformatie

Er is wel eens de opmerking gemaakt: Om ver te kunnen zien, moet je klimmen op de rug van een reus. We zijn niet de eerste mensen die de bijbel lezen. Luther, Calvijn en anderen hebben dat gedaan. De reformatoren leefden in een totaal andere tijd dan wij. Wat ze onderwezen, is echter aan geen tijd of plaats gebonden. We worden in het jaar, waarop het 500 jaar geleden is dat de Reformatie begon, opnieuw opgeroepen om op de rug van de reformatoren ver te kijken en ons te verwonderen over Gods werk.

Bondsdag

We zien uit naar de bondsdag op zaterdag 28 oktober in Putten. Deze houden we samen met de mannenbonden van de Christelijke Gereformeerde Kerken, de Gereformeerde Gemeenten en de Hersteld Hervormde Kerk. Te midden van de kerkelijke verdeeldheid is dit bemoedigend en hoopgevend. We zijn dankbaar dat dr. P.C. Hoek uit Sommelsdijk bereid is de plaats in te nemen van prof.

Een vaste Burcht is onze God.

A. Baars en de lezing over Calvijn te houden. Elders vindt u het programma van de dag. Let daarbij op de aanwijzingen van onze tweede secretaris. We hopen dat we toegerust worden door de toespraken en dat we goede ontmoetingen zullen hebben.

• De kopij voor het oktober-nummer moet vóór 20 oktober bij de drukker (info@boutdruk.nl) aanwezig zijn.

• in dit nummer

Van de voorzitter.....	2
Meditatie	3
Bijbelstudie o.t.....	4
Bijbelstudie n.t.....	7
'Onder een vergrootglas'	9
Dordtse Leerregels (hoofdstuk 1, 6-11).....	11
Bondsdag 2017 met 4 mannenbonden	14
Organisatienieuws.....	16
Boekbesprekingen.....	16
Overlijdensbericht.....	18
Verdiepingsconferentie over de Heilige Geest.....	19
Uitnodiging Bondsdag 2017	20

Adres administratie:

Hervormd Bonds bureau, Beatrixstraat 20a,
3862 DB Nijkerk • T 033 - 2456699
E bonds bureau@filternet.nl
Bankrek.nr. NL08RABO0377871559
t.n.v. Herv. Mannenbond op G.G. te Nijkerk

Openingstijden Hervormd Bonds bureau:

Maandag t/m donderdag van 8.30-11.30 uur.
Vrijdag gesloten.

Danken voor geloof, liefde en hoop

Kolossenzen 1:3-5

Bidden en danken behoren bij elkaar. Zo leren wij van Paulus, die de Heere dankt, telkens als hij voor de gemeente van Kolosse bidt. Daarbij is zijn bidden en danken niet op zichzelf gericht, maar op andere mensen. Beter gezegd: op de Heere gericht. Op wat Hij in het leven van zondaren heeft gedaan. Wat dan? Wel, de Heere geeft geloof, liefde en hoop.

Het geloof

Van Epafraas hoort Paulus dat er in Kolosse mensen tot het geloof in Christus gekomen zijn. Velen van hen waren van huis uit heidenen. Maar zij hebben zich voor Christus gebogen en vielen voor Hem neer. Hij werd hun Zaligmaker.

Horen wij dat ook wel eens? Dat mensen tot geloof komen? In grote steden! In verre landen! En ook in onze eigen gemeente en familie? Dat is wel een wonder van God. Echt reden om Hem te danken.

Paulus dankt voor “uw geloof”. Het gaat om het heel persoonlijke geloof. Bij u en jou toch ook? Het gaat er in de kerk en op de mannenvereniging niet om een gewoonte in stand te houden, maar om “uw geloof”. In Christus ingelijfd te worden. Hem als Verlosser leren kennen.

Paulus dankt God ervoor. Want Die is de Gever van dit geloof.

De liefde

Een vrucht van het geloof is de liefde. Volgens Gal. 5 vrucht van de Heilige Geest. Liefde tot andere mensen, “voor alle heiligen”.

Epafraas heeft in Kolosse de liefde van God verkondigd. De agapè, de dienende liefde. Zo kwam God in Christus tot deze mensen. En Hem hebben zij in geloof mogen omhelzen. Nu mogen zij ook in die liefde wandelen. Paulus dankt ervoor, als hij er van hoort.

Horen wij ook over liefde in andere gemeenten? Of horen we alleen berichten over onenigheid daar en hier. Gedoe. Communicatiestoornissen. Wat een zegen als je hoort over trouwe kerkgang in een andere gemeente en als men er elders over hoort vanuit uw eigen gemeente.

Liefde tot alle heiligen. Ja, ook wel tot alle mensen, maar allermeeest tot de huisgenoten van het geloof.

Wat een belangrijke boodschap in onze tijd vol individualisme. Niet ik-gericht leven, maar op de ander gericht. In agapè. Vanuit Christus’ liefde gevoed.

De hoop

Het gaat hier over de hoop als het goed dat is weggelegd voor allen die de Heere vrezen. De erfenis van de heiligen in het licht, vs.

12. Het gaat om Christus Zelf, de Hoop der heerlijkheid, vs. 27. Het is een christen niet

om de hemel te doen, maar om Christus. Wat een perspectief!

Weet je, je kunt wel eens twijfelen aan het bestaan van Christus in de hemel. Zowel jongeren als ouderen. Want twijfel is niet aan een leeftijd gebonden. De tijdgeest stoort zich niet aan een leeftijd. Maar de Heere stoort Zich ook niet aan een leeftijd. En Hij laat voor ons allemaal door Paulus schrijven over de hoop die is weggelegd in de hemelen.

Opdat wij vast en zeker zullen geloven. En hopen.

Opdat wij niet zullen zijn als de mensen die geen hoop hebben. Die zeggen: dood is dood en weg is weg. Nee, ons wordt hier vaste grond onder de voeten geschoven.

Wat is de Heere het waard om Hem te danken. Telkens als wij horen van het werk van Zijn handen. Kom, laten wij bidden en danken.

Ds. W.P. Emaus

• *Bijbelstudie o.t.*

Job 2 vers 11-13 en Job 3 vers 1-10

De komst van Jobs vrienden (2: 11-13)

Vers 11:

De drie vrienden van Job vernemen welk kwaad over hem gekomen is. De drie vrienden zijn Elifaz uit Teman, Bildad uit Suach en Sofar uit Naama.

“Kwamen zij, elk uit zijn woonplaats...”.

Waarschijnlijk waren deze drie vrienden herdersvorsten uit de omgeving. We lezen over: Elifaz, de Temaniet. Elifaz is volgens Genesis 36 v. 4 de eerstgeboren zoon van Ezau. Hier is Teman een landschapsnaam. Het lag in het noordoosten van Edom en was beroemd om zijn wijsheid (Obadja: 8 en Jer. 49:7). Elifaz is dus een Edomiet; hij vertegenwoordigt de Temanietische wijsheid. Dan de tweede vriend: Bildad, de Suhiet. De naam Bildad komt verder niet voor in het OT. De derde vriend: de Naamathiet Zofar. Bij Naama wordt waarschijnlijk een Arabische landstreek bedoeld.

Opvallend is wel dat de Septuaginta (LXX)

Elifaz en Zofar als koningen aanduidt en Bildad als vorst.

“Zij spraken met elkaar af om naar hem toe te gaan om hem hun medeleven te betuigen (te beklagen, SV) en hem te troosten”. Het hebreeuwse werkwoord, dat de SV vertaalt met “beklagen” duidt waarschijnlijk op het hoofdschudden als teken van medeleven en bewogenheid.

Vers 12:

“Toen ze hun ogen van veraf opsloegen, herkenden zij hem niet”. Inmiddels is de nodige tijd verlopen; na het horen van de rampen en de reis naar Job. Dat de vrienden Job van verre waarnemen, geeft aan dat Job zich op een geïsoleerde plaats bevindt. Helemaal alleen met zijn aangrijpende ziekte... Intussen is de ziekte hevig geworden en is Job hierdoor flink aangetast. Jobs gezicht was door de ziekte misvormd, zodat ze hem niet meer herkennen.

“Zij begonnen luid te huilen; daarbij scheurde ieder zijn bovenkleed en ze strooiden stof naar de hemel over hun hoofden”.

Ze verheffen hun stem en wenen en als teken van diepe rouw scheuren ze hun kleren en strooien as op hun hoofd in de richting van de hemel. Ze scheuren hun bovenkleed, vgl. hst. 1: 20. Ze strooiden stof naar de hemel: ook dit is een rouwgebruik, waarmee men zich aan een dode bedoelt gelijk te maken, vgl. 1 Sam. 4:12. Het omhoog werpen van het stof wil zeggen, dat de vrienden van Job zijn leed ten hemel schreiend vinden en er Gods bijzondere aandacht voor vragen.

Duidelijk is dat dit ziekenbezoek tegelijk een condoléancebezoek is. De drie vrienden zijn trouw en daarom met Job één in de rouw.

Vers 13:

De drie vrienden zitten zeven dagen en nachten met de zwaarbeproefde Job op de aarde. Ze spreken geen woord, omdat ze zien dat de smart zeer groot is. Ze zitten met Job op de aarde. Zitten op de aarde is een bewijs van diepe smart, vgl. Klaagl. 2:10. Zeven dagen en zeven nachten: ook de rouw over een dode nam zeven dagen in beslag, vgl. Gen. 50:10. Niemand spreekt gedurende deze volle week (!) een woord: de aanblik van Jobs lijden heeft hen blijkbaar zó aangegrepen, dat ze geen woorden kunnen vinden. De drie vrienden zijn in dit stilzwijgen hun lijdende vriend nabij. Ze zijn present en zwijgen. Ook Ezechiël zat zeven dagen zwijgend neer, vgl. Ezechiël 3: 14 en 15.

Job vervloekt zijn geboortedag (3: 1-10):

Vers 1:

Job verbreekt het langdurige stilzwijgen.

“Daarna opende Job zijn mond...”. De drie vrienden wachten blijkbaar tot Job gaat spreken. Later schreef een rabbijn, Jochanan, in de Talmoed: degene, die lijdt, mag beginnen te spreken. Tot dat moment moeten de troosters zwijgen. Zo wachten de vrienden tot Job zijn mond opent. En hoe! Job vervloekt zijn geboortedag (v. 1).

Job kan zich niet langer bedwingen. In een bittere, hartstochtelijke klacht geeft hij uiting aan zijn opgekropte smart. Hij vervloekt zijn geboortedag: waarom deed God mij het levenslicht zien? Vgl. Jeremia 20: 14-18. Het komt bij Job tot een hevige aanvechting. Opmerkelijk is echter wel dat hij God Zelf niet vervloekt, zoals satan had gehoopt. Hoe diep hij ook wegzinkt in de golven van het levensleed, Job zegt God niet vaarwel. Ook nu lijdt satan de nederlaag.

Vers 2 en 3:

“Job nam het woord en zei: Laat de dag vergaan waarop ik geboren ben, en de nacht waarin men zei: er is een jongetje ontvangen”.

In vers 3 begint het poetische gedeelte van het boek Job, dat doorloopt tot hst. 42: 6. In dit vers spreekt Job over de dag van zijn geboorte en de nacht van zijn verwekking. Job begint bij zijn geboorte en gaat daarna nog negen maanden terug naar de conceptie. Dezelfde volgorde in Ps. 51: 7. In ieder geval is duidelijk dat Job wenst nooit geboren te zijn.

Vers 4 en 5:

In deze verzen wordt de vloek over de geboortedag nader omschreven. **“Laat die dag duisternis zijn...”**. Het kenmerk van de dag is het licht. Job wenst dus, dat de dag van zijn

geboorte zal ophouden te bestaan. **“Laat God er vanuit de hoogte niet naar vragen en laat er geen lichtglans over schijnen”**. Job wenst dat God in de hoge er niet op let en dat Hij er geen licht op laat schijnen. Vgl. Genesis 1: 3; toen God het licht liet schijnen in de duisternis. Job vraagt dus of God de scheppingsdaad van zijn geboorte ongedaan wil maken.

“Laat de duisternis en de schaduw van de dood hem opeisen...” (vers 5). Job gaat verder in op zijn geboortedag en spreekt de wens uit, dat donkerte en diepe duisternis zijn geboortedag zullen opeisen.

In de verzen 6-9 gaat Job in op de nacht waarin hij werd verwekt. Nu volgt een nadere omschrijving van de vloek over de nacht van de ontvangenis (conceptie).

“Die nacht- laat donkerheid hem wegemen, laat hij zich niet verheugen onder de dagen van het jaar, laat hij in het getal van de maanden niet komen!” (v. 6). Job wenst dat duisternis die nacht vasthoudt en dat die bewuste nacht niet verenigd mag zijn met de dagen van het jaar en geen plaats zal krijgen in het getal van de maanden.

Vers 7:

“Zie, laat die nacht onvruchtbaar zijn, laat geen vrolijk gezang erin voorkomen”. Duidelijk is dat Job wenst dat er in die bewuste nacht geen nieuw leven was verwekt... Job verlangt dat er geen vreugdekreet over deze nacht wordt gehoord.

Vers 8:

In dit vers roept Job zelfs bezweerders in om dit moment van de bevruchting te vervloeken: **“Laten zij die dag verwensen, hem ver-**

vloeken...”. We denken hierbij aan Bileam, die de opdracht kreeg om Israel te vervloeken. “Dat de dagvervloekers hem verwensen, zij, die de kunst verstaan de leviathan op te hitsen” (vertaling NBG, 1951). Hiermee zijn tovenaars bedoeld, die door hun vloekspreuken een bepaalde dag of dagdeel tot een ongeluksdag kunnen maken. Het kan ons bevreemden dat Job deze mensen inroept... We moeten niet vergeten dat Job zich in een uiterst desolate toestand bevindt en hier heftige emoties uit. Bovendien: Job uit hier “slechts” wensen en heeft de hulp van deze personen niet daadwerkelijk ingeroepen. Verder worden deze bezweerders in dit vers beschreven als **“degenen, die de Leviathan ophitsen”**. De “leviathan” is een vernietigend zeemonster (staat model voor de kwade machten, zie ook Job 40:20-41:25). Wanneer de bezweerders dit monster ophitsen zou de orde van de schepping verstoord kunnen worden en daarmee de nacht van Jobs verwekking ongedaan gemaakt worden...

Vers 9:

“Laat de sterren van zijn schemering verduisterd worden...”. Dat betekent: laten de morgensterren afgedekt worden, zodat er vergeefs op licht wordt gewacht. Dus: laat de nacht nooit een dag worden!

Vers 10:

“Hij heeft immers de deuren van mijn buik niet gesloten, en de moeite niet voor mijn ogen verborgen”. Die nacht heeft verzuimd de baarmoeder af te sluiten, zodat de conceptie toch kon plaatsvinden... Duidelijk is dat Job wenst dat de nacht van de conceptie en de dag van de geboorte nooit aangebroken waren. Hij verlangt er zelfs naar dat die nacht en die dag van de kalender verdwijnen...

Vragen:

1. Een bekend spreekwoord luidt: “Zeg mij wie uw vrienden zijn en ik zal zeggen wie u bent”. Pas dit toe op Job (2:11-13) en op uzelf.
2. Nog een spreekwoord: “Je echte vrienden leer je kennen in de nood”. We zien dat duidelijk bij Job en hoe ervaart u dat zelf?
3. ‘Spreken is zilver, zwijgen is goud’. Geldt dat ook voor de lang zwijgende vrienden (Job 2:13)? Hoe gaat u daar zelf mee om in het bezoeken van (ernstig) zieken en rouwdragende families?
4. Doen Jobs bittere klachten (3: 1 en v.) zijn belijdenissen uit hst.1: 21 en 2: 10 teniet?
5. Job komt zover dat hij zelfs zijn geboortedag vervloekt (3:1 e.v.). Hij vraagt zich af: wat heeft mijn leven nog voor zin? Ook nu zijn er mensen, die bij ernstige ziekte of aangrijpende verliezen deze vraag stellen. Hoe gaan we hiermee om?
6. Probeer de volgende uitspraak toe te lichten: Job **voelde** zich door God verlaten, maar Jezus **werd** door God verlaten (Mattheus 27:46).

Ds. W. Westland

• *Bijbelstudie n. t.*

Liefde en Verdraagzaamheid

1 Petrus 3:1–12

Vers 1 en 2

In het voorgaande heeft Petrus al enkele praktische punten aan de orde gesteld. Dat was in het kader van de christelijke vrijheid. Een christen staat wel in de vrijheid, maar dat betekent niet, dat je alles wel kunt doen. Daarom eerbied voor de overheid, en als slaven gehoorzaam zijn. Om zo de voetstappen van Christus te volgen, ook als dat lijden met zich meebrengt. In hoofdstuk 3 gaat het om de verhoudingen binnen het huwelijk. In vers 2 wordt eerst de (christen)vrouw aangesproken: wees uw eigen mannen onderdanig. Letterlijk vertaald: neem de plaats in onder je man. Erken hem als hoofd. Het is goed om hier Efeze 5 bij te lezen. Daar laat Paulus zien, dat het huwelijk een afbeelding is van de verhouding tussen Christus en Zijn gemeente. Het gaat om wederzijdse liefde en

respect voor elkaar. Dat kan een rijke vrucht voortbrengen. Wanneer de man het woord ongehoorzaam is, niet wil luisteren naar het Evangelie, laat dan binnen het huwelijk en gezin de levenshouding van de vrouw een getuigenis zijn. Zodat de man zonder woorden gewonnen wordt voor Christus. Dat geldt ook voor andere verbanden, b.v. in je werksituatie. Als woorden niet meer helpen, laat dan je christelijke levenshouding een getuigenis zijn.

Vers 3 en 4

Hier noemt Petrus een concreet punt: het sieraad van de vrouw. Geen wereldse opsmuk, maar soberheid en matigheid als het gaat om haardracht en sieraden. Dat wil niet zeggen, dat een vrouw er niet verzorgd uit mag zien. Maar er zijn grenzen. De christenvrouw heeft

een ander sieraad: in het verborgene van het hart; een zachtmoedige en stille geest. Dat is niet aan mode onderhevig, maar is een onvergankelijk sieraad. U ziet, het gaat niet om de buitenkant, maar om de binnenkant. Het is de vrucht van Gods genade. Geen ruzie zoeken, maar ootmoedig en bescheiden je weg gaan. Dat is kostbaar voor God, aange-naam in Zijn ogen. U voelt wel, dat is niet onze natuurlijke aard. Die brengt heel andere dingen naar voren. Maar het kan door Gods genade. Als we de voetstappen van Christus volgen. Hij heeft gezegd: “Leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben” (zie Matteüs 11:29).

Vers 5 en 6

Nu wordt gewezen naar vrouwen uit het Oude Testament. De Kanttekening van de Statenvertaling geeft concrete namen: Rebekka, Abigail, Hanna, Esther. Ze worden “heilige” vrouwen genoemd. Geheiligd in Christus. Ze gingen de weg van de heiliging, en hoopten op God. Als de weg door dit leven niet gemakkelijk was, zochten ze bij de Heere hun hulp en steun. En weer staat hier het woord “onderdanig”. Petrus wijst naar Sara. Ze is Abram gevolgd naar Kanaän, en wat heeft ze in die weg niet allemaal moeten doorstaan. Ze was ook niet altijd op haar plaats: denk aan de omgang met haar slavin Hagar (Gen. 16) en de lach van het ongeloof (Gen. 18). Maar toch, de hoofddlijn van haar leven was gehoorzaamheid aan God en aan haar man. Ze noemde Abram haar “heer”. Dit wordt in het huwelijksformulier aangehaald. Het komt ons vreemd voor, maar we moeten het zien, als een vorm van Oud-Oosterse beleefdheid. Dat wordt zo niet meer van ons gevraagd, maar goede omgangsvormen, ook in het huwelijk, zijn van wezenlijk belang. Een christenvrouw mag een dochter

van Sara genoemd worden. Hierbij wordt ook genoemd: weldoen en niet verschrikken als het moeilijk wordt. In de geest van Sara standvastig de weg gaan, die God wijst.

Vers 7

Ook de (christen)man wordt aangesproken ze worden gewezen op hun goddelijke roeping: Begrip tonen voor hun vrouwen. Ze zijn het “zwakkere”. In het Grieks wordt hier een woord gebruikt dat je vertalen kunt als “broos aardewerk”. Maar eer geven wil zeggen: niet minachten of als een slavin gebruiken. Je kunt dit betrekken op de seksuele omgang: hoe ga je met je vrouw om? Niet je eigen lusten laten gelden, maar begrip tonen voor de situatie van je vrouw. Trouwens, dat geldt ook in het leven van alle dag: niet onredelijk zijn. Maar je vrouw met liefde omringen. En dan wijst Petrus op de gelijkheid in Christus: man en vrouw, beide erfgenamen van het eeuwige leven. Samen mag je leven uit het Middelaarswerk van Christus. En dan is er de waarschuwing: opdat uw gebeden niet verhinderd worden. Wat luistert het nauw. Als je in onmin met elkaar leeft, blokkeer je het gebedsleven. Daarom, als er iets voorvalt, het zo gauw mogelijk goed maken!

Vers 8 en 9

Petrus geeft hier een afronding: slaven en heren, vrouwen en mannen, weest allen eensgezind. Zoek de eenheid in Christus. Om te leven als broeders en zusters. Wees barmhartig en vriendelijk. Geen kwaad met kwaad vergelden. Wat zijn we daar gauw toe geneigd. Maar de Heere wijst een andere weg: niet wreken, maar zegenen. En zegenen wil zeggen: elkaar het goede toewensen, bidden voor elkaar, elkaar vriendelijk tegemoet treden. Ja, dat is onze roeping, en zo mogen

we zelf ook zegen ontvangen. En als we zelf gezegend worden, is het onze opdracht om zelf weer zegen te verspreiden. Dat kan alleen, als we dicht bij Christus blijven en leven uit Zijn genade: Hij heeft mij zoveel genade geschonken, zou ik dan niet tot zegen voor anderen willen zijn!

Vers 10-12

Dit gedeelte is een citaat uit Psalm 34:13-17. Petrus gebruikt dit citaat als een bevestiging van zijn woorden. Het is een citaat uit de Septuaginta, de Griekse Vertaling van het Hebreeuwse Oude Testament. Wat lezen we daar? Wie het leven wil liefhebben d.w.z. een leven wil hebben, dat echt kan bevredigen, dat echt gelukkig maakt, een leven met een goed geweten. Die moet zelf niet de weg van het kwade zoeken: in zijn daden en in zijn woorden. Je lippen weerhouden, dat is: letten op wat je zegt. Eerlijk zijn in je spreken. Geen bedrog. Je afkeren van het kwade, en het goede doen, de vrede zoeken. Daarbij klinkt in Psalm 34 een belofte en een waarschuwing: De Heere ziet de rechtvaardigen. Ziet in liefde naar hen om, en weet wat ze nodig hebben. Hij hoort hun gebed. Zo zien we dat in een vroom leven, een rijke zegen ligt. Die zegen is nooit door ons verdiend, want

er ontbreekt genoeg aan in ons leven. Maar de rechtvaardige heeft leren schuilen in de gerechtigheid van Christus, en wordt om Zijn verdienste gezegend. En dan klinkt ook de waarschuwing: het aangezicht van God is tegen hen die kwaad doen. “Tegen” wil zeggen: God is toornig en zij kunnen Zijn straffen verwachten. Dan kan tijdelijke straf zijn, maar zonder bekering ook de eeuwige straf in de hel. Iedere waarschuwing is een appèl om te breken met de zonde, en de Heere te zoeken en te dienen overeenkomstig Zijn geboden.

Vragen:

1. Wat wordt bedoeld met het woord “onderdanig”? (vers 1)
2. Kunnen wij zonder het Woord mensen voor Christus winnen? (vers 1)
3. Wijst de Bijbel het dragen van gouden sieraden af? (vers 3) Wat is het mooiste sieraad? (vers 5)
4. Wat is de opdracht voor de christenman? (vers 7)
5. Wat is “verhindering” in het gebed? (vers 7) Wat kan de oorzaak daarvan zijn?
6. Kunnen wij altijd de vrede zoeken? (vers 11) Zie ook Mattheüs 10:34.

Ds. P. van der Kraan

• *Onder een vergrootglas*

Het geloven beu

Schokkend

Het zomernummer van Visie bracht een artikel onder de nogal shockerende kop

‘Gelovigen die het beu worden: Het evangelie is mooi - en toch verveelt het’. Die kop trok mijn aandacht en de inhoud raakte mij. In

deze bijdrage van *Onder een vergrootglas* wil ik met u bij de inhoud stilstaan. Omdat het ons allen iets te zeggen heeft.

Hoofdpijnen

Misschien hebt u het betreffende artikel niet gelezen. Misschien las u het wel, maar hebt u het niet helder meer voor ogen. Daarom volgen hier enkele hoofdpijnen van het verhaal. Het gaat over trouwe kerkgangers van tussen de 40 en 60 jaar. Ze hadden diepgelovige ouders, zijn zelf altijd bij de kerk gebleven, hebben belijdenis gedaan, lieten de kinderen die ze kregen dopen, vierden avondmaal, waren Bijbelkringleider en na dat alles jarenlang gedaan te hebben, weten ze niet meer waar ze aan toe zijn, ervaren ze een voortdurende druk om het bijltje van het geloof erbij neer te gooien. De vrouw, die dit aan de Amsterdamse dominee Paul Visser opbiechtte, schreef: 'Ik zou een gevorderde gelovige moeten zijn, een voorbeeld voor mijn kinderen en kleinkinderen, maar ik ervaar het tegendeel.' Haar man, zo meldde ze ook, zit in hetzelfde schuitje en is 'het hele kerkelijke circus zat.' Duidelijke taal waar je niet vrolijk van wordt.

Symptoom

Volgens ds. Visser is dit verschijnsel geen uitzondering, zoals Demas (2 Tim. 4:10), een figuur die je de eeuwen door in de christelijke gemeente tegenkomt, maar die (God zij dank) geen hoofdstroom vertegenwoordigt. Nee, de Amsterdamse predikant ziet het als een symptoom van een veel breder verschijnsel: bewuste gelovigen die het beu worden. 'Schokkend, maar niet te ontkennen. Blijkbaar treft de midlifecrisis ook het geloven, soms al dik voor je vijftigste (...) De verveling slaat toe. Vertwijfeling steekt de kop op. Een gevaarlijke fase. Een regelrechte verzo-

king om innerlijk los te raken en uiteindelijk openlijk af te haken.'

Ongeveer in dezelfde tijd waarin collega Visser deze dingen in *De Nieuwe Koers* uitte (september 2016) deed zijn Zeister collega Van Ekris in het *Nederlands Dagblad* een indringende oproep tot 'een grondige bezinning op de innerlijke secularisatie'. Want 'het geloof dreigt onder trouwe kerkgangers meer en meer te verkruimelen. Je merkt het aan allerlei signalen: aan kerkgang zonder verlangen naar de ontmoeting met God, aan Bijbellezers zonder verwachting en verrassing, aan kwijnend gebedsleven.' Zo ziet de waarneming eruit van twee predikanten uit eigen kring die zich wagen in de branding van deze tijd. Het raakt onze eigen kerkelijke gelederen.

Oorzaken

Zonder de beschuldigende vinger uit te steken en zonder volledig te willen zijn, proberen de predikanten oorzaken aan te wijzen. Collega Visser wijst op de Hebreeënbrieff waarin het verschijnsel van afhakende christenen al wordt genoemd. Vergelijk je daarmee echter geen appels met peren? De lezers van de Hebreeënbrieff dreigden af te haken vanwege de hitte van de verdrukking waarmee ze te maken hadden. Of zit er tussen het afhaken van de Hebreeënen vanwege de zwaarte van de verdrukking en het zat worden van het geloof van hedendaagse gelovigen meer overeenkomst dan op het eerste gezicht lijkt? Het zou zo maar kunnen.

De gelijkenis van de zaaier laat ook al zien dat de Bijbel rekening houdt met afval onder gelovigen. Relatief gezien lijkt het meeste zaad op ongeschikte plaatsen te vallen. En zelfs waar het Woord aanvankelijk met blijdschap

wordt ontvangen en het geloof enthousiast wordt omhelsd, vinden we afhakers. Er lijkt dus niets nieuws onder de zon te zijn.

Onjuiste indruk

De Amsterdamse predikant oppert ook om niet maar de indruk te wekken dat geloven iets geweldigs is. Dat kan een heel verkeerde indruk van geloven geven. Volhouden om te geloven is soms lastiger dan het lijkt. Je kunt de eerste liefde zomaar kwijtraken. Jezus zegt niet voor niets: 'Wie volharden zal tot het einde...' Daarin gaat de gedachte schuil dat het heel lastig kan zijn om het vol te houden. 'Volharden', aldus de Amsterdamse predikant, 'is juist leren volhouden, ook als je er soms helemaal geen zin in hebt. Juist door te volharden, kan het geloof zomaar ineens weer opnieuw opleven.'

Crisis

Een andere oorzaak van de gesignaleerde verveling ziet collega Visser in het feit dat het geloof iemand te makkelijk is aangepraat. Op die manier kan het gebeuren dat mensen met elkaar iets in stand hebben gehouden wat nooit iets van hen zelf is geworden. En iets wat niet in een mensenleven geworteld is, kan zomaar worden ingeruild voor iets anders. Het lijkt me dat ds. Visser hier een punt heeft. Ongetwijfeld is de werkelijkheid van

afhakende gelovigen in eigen kring complexer dan dat deze is te herleiden tot een handvol oorzaken. Ook hier geldt: zoveel afhakers, zoveel oorzaken. Me dunkt echter dat ds. Visser hier dichtbij de kern komt. En dat de vraag dient gesteld of we in de voorbije decennia het geloven niet te goedkoop hebben gemaakt. Zijn we (om het ouderwets te zeggen) in onze kringen niet ongemerkt in neocalvinistisch, Kuyperiaans vaarwater terechtgekomen? Begrijp me goed: ik voer werkelijk geen pleidooi voor een voorwaardelijke genadeprediking die een mens op zichzelf terugwerpt, een prediking die een mens voor de vraag stelt of hij wel voldoet aan de eisen die de weg naar geloof en bekering vormen. In plaats van hem als een verloren zondaar met het evangelie te confronteren. Wel vraag ik of onder ons in de prediking het recht Gods noch ter sprake komt. En wordt zalig worden nog voorgesteld als een afgesneden zaak van 's mensen kant? De termen mogen ingeruild worden voor hedendaagse uitdrukkingen. Als de genoemde zaken maar aan de orde komen. Kan een mens ooit de gepastheid, noodzakelijkheid en dierbaarheid van Christus zien als hij niet met zichzelf in een bestaanscrisis is geraakt? Bij zo'n (profetische) prediking hoeft een mens het geloof niet vast te houden (dat lukt hem nooit!), maar houdt Christus de gelovigen in Zijn voorbede vast (Luk. 22:32).

Ds. J.P. Nap

● *Dordtse Leerregeels*

Verkiezende liefde

Hoofdstuk I, 6-11

Maakt de uitverkiezing het mogelijk om zalig te worden of juist onmogelijk? Iemand zei eens tegen mij: Wat een won-

der dat de HEERE het ook op mij gemunt heeft om mij zalig te maken, want ik heb dat helemaal niet verdiend. Maar een ander zei

tegen mij: Als ik niet ben uitverkoren kan ik tóch niet zalig worden. Dit zijn wel twee verschillende redeneringen en belevingen van de uitverkiezing.

Geen muur maar poort

In de vorige paragrafen gaat het over het wonder van de prediking van het Evangelie. En dat daardoor mensen tot het geloof komen. Anderen komen niet tot het geloof. De oorzaak van dat ongeloof is niet in God maar in de mens, I,5. In I,6 komt dan het eeuwig besluit van God naar voren. Daar was immers

zoveel over te doen op de Synode van Dordt in 1618-1619, die deze DL heeft opgesteld. Wat houdt dat eeuwig besluit van God in? Dat Hij bij sommigen iets doet en bij anderen niets doet. Die laat Hij zoals zij zijn. Kijk, die mensen, die in dat 1e zinnetje van I,6 genoemd worden, zijn allen zondaren. Geen mensen met een blanco strafregister, maar mensen die allen in Adam de eeuwige dood hebben verdiend. Dat klinkt wel zwaar, maar is wel waar. I,1 heeft er al op gewezen en in I,6 en 7 wordt het opnieuw beleiden. In I,6 wordt gesproken over de harten van de

uitverkorenen, die door God gebogen worden, hoe hard zij ook zijn. In I,7 lezen wij: dat alle mensen in dezelfde ellende verkeren; en dat het gehele menselijke geslacht uit de oorspronkelijke gerechtigheid door eigen schuld in de zonde en het verderf is vervallen.

Eenvoudig gezegd: de Heere hoeft er helemaal niets aan te doen om mensen verloren te laten gaan. Zo is de situatie al. Een mens gaat niet verloren, maar een mens is al verloren. 'Verloren gaan' is dan ook (zeg maar) het normale gevolg van de zondeval. En behouden

worden is alleen maar mogelijk, omdat er gelukkig de uitverkiezing is.

Uitverkiezing betekent dan ook, dat God uit genade zalig maakt. Het betekent, dat God een poort maakt in de muur. En verwerping betekent, dat God

mensen in hun verlorenheid laat.

Verwerping is dus niet: dat God onschuldige mensen werpt in een ravijn van verlorenheid, dat zij niet verdiend hebben. Maar het betekent, dat God mensen in het ravijn van verlorenheid laat liggen, waarin zij zichzelf door hun zonde hebben laten komen.

Zou er geen uitverkiezing zijn, dan zou niemand behouden kunnen worden; want dan zou iedereen onderin dat ravijn van verlorenheid moeten blijven. Maar dankzij de uitverkiezing, en dan zeg ik nog liever: dankzij de

uitverkiezende God, is het mogelijk, dat er zondaren zalig worden. Gode alleen de eer. Deze uitverkiezing is niet een muur, maar een poort.

Uitverkoren in Christus

In I,7 komt het bijbelse gegeven van Efeze 1 naar voren dat God zondaren heeft uitverkoren in Christus, voor de grondlegging der wereld. Christus is van eeuwigheid door de Vader tot een Middelaar en Hoofd van alle uitverkorenen gesteld en tot een Fundament der zaligheid. Vandaar dat Christus op aarde tot Zijn Vader spreekt over “degenen, die Gij, Vader, Mij gegeven hebt.” Dat zijn de uitverkorenen. En zo, als Middelaar, is Christus de sluis (om zo te noemen) van de verkiezing, waardoor het volle licht van Gods genadig welbehagen naar buiten stroomt. In en door Christus heeft God het mogelijk gemaakt, dat verlorenen verkorenen zijn.

Dat is iets om voor uzelf over te mediteren: Lang voordat wij geboren waren, maakten de Vader en de Zoon (en ook de Heilige Geest) Zich al druk over onze redding. Als u zich misschien aftobt over uw redding (of het wel kan, en of u het wel waardig bent) bedenk dan, dat de Heere uw getob al een eeuwigheid vóór was met Zijn oplossing.

Kijk, wanneer God in Zijn besluit van verkiezing Christus tot Middelaar heeft aangesteld, dan zal het ook in de praktijk van het leven van elke uitverkorene om Christus draaien. Een uitverkorene wordt niet automatisch gered zonder iets van Christus te merken in zijn leven. Het is dus onmogelijk om je een uitverkorene te weten zonder het levende geloof in Christus. Uit het geloof blijkt de uitverkiezing. Want die verkiezing heeft als doel: opdat (!) u in Christus gelooft. Welnu, als dat

doel er dan is (hoe gebrekkig misschien ook), komt dat voort uit de Bron van Gods eeuwig welbehagen.

Daarom schrijft Calvin ergens: Wanneer weten wij zeker, dat wij in het Boek des Levens geschreven zijn? Antwoord: Wanneer wij met Christus gemeenschap hebben.

Geen voorgezien geloof

De Remonstranten zeiden: God heeft van te voren/van eeuwigheid gezien welke mensen na hun geboorte zouden gaan geloven. God had dus voorkennis over hen. En op basis van deze keuze van die mensen voor God, heeft God hen uitverkoren. Een mens heeft dan de uitverkiezing aan zichzelf te danken. I,9 begint daarentegen met te belijden: “Deze verkiezing is niet geschied uit het vooruitgezien geloof... als een oorzaak of voorwaarde, van tevoren vereist in de mens die verkoren zou worden...” En dan volgt er iets heel belangrijks: “... maar tot (!) het geloof enz.”. Dat is precies andersom!

Mijn geloof bewerkt niet mijn uitverkiezing, maar mijn uitverkiezing bewerkt mijn geloof. God heeft een bepaald persoon uitverkoren, en daarom ontvangt die persoon het geloof en wordt hij zalig.

Maar preken we zo geen lijdelijkheid? Zo van: wacht maar af, je kunt er zelf toch niets aan doen. Misschien is het voor jou, misschien ook niet. Maar wij preken geen lijdelijkheid, maar wij preken, dat u het van de HEERE mag verwachten. Dat Hij inderdaad alles mee brengt voor een arme zondaar, die er zelf niets van maken kan.

Wat is de belijdenis van de uitverkiezing ergerniswekkend voor een mens, die denkt, dat hij nog aardig wat kan. Wij vinden het van

ons uit gemeen dat Jacob wel zalig werd en Ezau niet. Schandalig..., zeggen de geestelijke doe-het-zelvers.

Maar wie aan het eind van zijn geestelijke Latijn komt, kan niet anders doen, dan zich voor de Heere vernederen, en net als die

ene tollenaar te bidden: "O God, wees mij, zondaar, genadig". Dan blijft alleen over de reddende genade van Gods verkiezing: Heere, wat een wonder, dat ook ik zalig mag worden. Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen.

Dhr. C.D. Groenendijk

• *Bondsdag 2017*

Bondsdag 2017 nu samen met 4 mannenbonden

Hier is weer de jaarlijkse informatie voor u als trouwe of nieuwe bezoeker van onze Bondsdag. We staan immers voor de 77e Bondsdag in het 84-jarig bestaan van onze Hervormde Mannenbond.

Hartelijk welkom op D.V. **zaterdag 28 oktober** in de Oude Kerk, Kerkplein 11 te Putten.

Onze jaarlijkse Bondsdag heeft nu een andere invulling omdat we deze nu doen met 4 mannenbonden en wel van de Christelijke Gereformeerde, Hersteld Hervormde, Gereformeerde Gemeenten en de Hervormde Mannenbond met als Thema: "500 jaar Reformatie".

Onze Bondsdag is in de loop der jaren uitgegroeid tot een goede traditie die we niet graag willen missen. Velen zien weer verlangend uit naar de Bondsdag. Iedereen wordt hartelijk uitgenodigd. De kerk is ook telefonisch bereikbaar via de kosten dhr. A.B. v.d. Bor, tel. 0341-353583.

Op de achterzijde van dit blad staat het centrale thema "500 jaar Reformatie" en de agenda van deze dag.

De regelingscommissie heeft, o.l.v. dhr. G. Dijkgraaf, zich weer goed ingezet. Raam-

biljetten zijn verzonden naar de plaatselijke secretaris met het verzoek deze op een in het oog lopende plaats op te hangen. Ook de uitnodigingen met de agenda zullen door de plaatselijke besturen aan de leden worden doorgegeven met een woord van hartelijke aanbeveling. Het is ieder jaar een grote vreugde deze dag te mogen beleven om samen te luisteren, te zingen en nu in het bijzonder met 4 mannenbonden. Leden die nog nooit geweest zijn worden aangeraden deze bijzondere dag nu eens bij te wonen.

Organisatorisch moet alles natuurlijk goed geregeld zijn, zodat u zich op uw gemak voelt. De leden van de regelingscommissie zijn herkenbaar door een identiteitsplaatje met het opschrift "regelingscommissie" op de revers van hun colbert.

Hier volgen enkele mededelingen voor de Bondsdag

1. Vervoer

Wie per trein komt, kan vanaf het station Putten gebruik maken van de buslijndienst 107 Ede, de vertrektijden zijn 08.36 uur en

09.36 uur. U moet dan uitstappen in het centrum van Putten bij de halte “Centrum” aan de Voorthuizerstraat, het is dan nog enkele minuten lopen naar het gebouw “De Aker” waar het ontvangst plaatst vindt en waar de gelegenheid geboden wordt om tegen individuele betaling koffie of iets anders te nuttigen. Komt u met eigen vervoer dan neemt u op de snelweg A28 de afslag “Strand Nulde”. U volgt dan de borden Putten en in Putten volgt u “parkeren De Aker”. U rijdt via de Papiermakersstraat naar de ruime parkeerplaats achter het gemeentehuis. Voor het gebouw “De Aker” geldt de blauwe zone (2 uur).

2. Gebouw “De Aker”

In gebouw “De Aker” aan het Fontanusplein 2 treft u in de hal de regelingscommissie achter de balie. U kunt daar terecht voor eventuele vragen, het ophalen van de lunchbon en het kopen van een referaat en u kunt er een vakantiegids meenemen van VOOR ELKAAR vakantieweken van de Hervormde Vrouwenbond. Tevens wordt u de gelegenheid geboden om tegen individuele betaling koffie of iets anders te nuttigen. Er is een garderobe, echter zonder toezicht. In de nabijheid van de informatiebalie kunt u ook nog oude referaten kopen. Ook “De Aker” is telefonisch bereikbaar via de manager dhr. H. Slurink. Tel. 0341-351887.

3. Gebruik van de lunch

Als u zich heeft opgegeven voor de lunch, dan bent u in het bezit van een lunchbon of kunt u deze afhalen bij de regelingscommissie voordat de Bondsdag begint. Deze bon moet u bij het betreden van de grote zaal in “De Aker”, waar de maaltijd genuttigd wordt, afgeven aan de regelingscommissie. Zorgt u er voor uw bon gereed te houden, want dat be-

vordert de doorstroming van de vele lunchgebruikers. U wordt verzocht via de linkerdeur naar binnen te gaan. De secretaris van elke vereniging is geïnformeerd over de prijs van de uitgebreide koffietafel voor slechts **€ 12,50**. De lunch wordt aangeboden door de opstelling van twee buffetten.

Nu wij met 4 mannenbonden zijn is er de verwachting dat er veel gebruik gemaakt zal worden van deze lunch. Daarom is er voor hen met een eigen lunchpakket nu een tent neergezet voor het gebouw. Zij kunnen hiervan gebruik maken om daar de lunch te nuttigen. Daar wordt ook een buffet opgesteld. Broodjes, koffie, frisdrank enz. is daar verkrijgbaar.

4. Referaten

De gehouden referaten op deze Bondsdag zijn te koop tegen de contante betaling van **€ 2,00** bij de regelingscommissie achter de informatiebalie.

5. Machtiging

In het programma, dat op de bank ligt in de kerk, treft u een eenmalige machtiging aan. Deze kunt u eventueel gebruiken voor de collecte. Op dit formulier moet u uw IBAN rekeningnummer vermelden!

6. De Oude Kerk

De bezoekers van de Bondsdag worden verzocht eerst plaats te nemen op de begane grond (850 zitplaatsen). Zijn deze zitplaatsen bezet dan doen we de galerij open. Dit vergemakkelijkt het collecteren en het ophalen van de schriftelijke vragen na de referaten. De eerste rijen recht voor de preekstoel zijn gereserveerd voor de genodigden. Wilt u deze vrij laten?

Indien nodig kunt u gebruik maken van het toilet in de kerk. In de kerk is slechts één toilet.

7. Opname Bondsdag

De Bondsdag zal opgenomen worden. U kunt via www.kerkomroepputten.nl, kiezen voor Hervormde Gemeente Putten (PKN), luisteren (boven in het scherm), live meelisteren, live Oudekerk kiezen of u luistert later naar de opgenomen Bondsdag.

Het is mogelijk om via een computer, laptop en tablet vrij te kunnen luisteren en kunt u ook de beelden zien.

Tevens kunt u later de Bondsdag beluisteren en bekijken via de linken die geplaatst worden op onze website [www. Hervormde Mannenbond](http://www.HervormdeMannenbond.nl).

We bidden en hopen op een gezegende dag, goede ontmoetingen en op een goede en trouwe opkomst van onze leden.

U weet: Iedereen is van harte welkom!!

C.D.G. (2e secr.)

Verzoek

De regelingscommissie verzoekt de secretarissen tijdig opgave te doen van de te bestellen lunches.

Dit moet plaatsvinden voor
20 oktober.

We ontmoeten elkaar graag op
D.V. zaterdag 28 oktober in Putten
om te luisteren, te zingen en
de onderlinge band te versterken.

Een goede en gezegende
Bondsdag toegewenst.

Organisatienieuws

Wijzigingen adresboekje 2015

De volgende wijzigingen in “het Adresboekje” doorvoeren:

1) de MV “Johannes Bogerman” te Katwijk aan Zee (blz. 13) heeft een nieuwe penningmeester: dhr. C. Vlieland, Oran-jedam 26, 2225 DR Katwijk aan Zee; secretaris is: dhr. A.M. van Duyvenvoorde, Noorderlicht 51, 2221 LX Katwijk aan Zee.

2) het nieuwe adres van dhr. M. Klumpe-naar, die secretaris is van de “Hervormde Mannenvereniging West” te Veenendaal (blz 40) én penningmeester van de Streek Veenendaal (blz 53) is: Edelmanlaan 72, 3903 XR Veenendaal.

Met vriendelijke dank voor uw medewerking,

Ds. J. van Dijk, secr.

e-mail: ds.j.vandijk@hetnet.nl

Voor al onze activiteiten zie onze agenda op
www.hervormdemannenbond.nl

Boekbesprekingen

A.J. Kunz en P.J. Vergunst (red.), **Reformatie.nu**, Belijden in een seculiere tijd, uitg. Boekencentrum, Zoetermeer 2017, 176 pag., prijs € 13,99

In deze mooie uitgave brengen hervormd-gereformeerde auteurs de actuele betekenis van het reformatische belijden naar voren. Zij doen dit aan de hand van de 12 artikelen. Dit boek is er één van de vele in het

kader van 500 jaar Reformatie. De insteek is niet alleen historisch. Steeds wordt de vraag gesteld: welke betekenis hebben deze geloofskernen van de Reformatie voor het christenleven in deze tijd? Bijv. als het gaat om de Heilige Geest (cap. 11) en de waardering van ons lichaam (cap. 14). Tussendoor vindt men korte schetsen over bekende en onbekende reformatoren. Boeiend om in dit gedenkjaar een hoofdstuk te bespreken op de mannenvereniging.

J.P. Nap

M. Klaassen, **Vruchtbaar door verdrukking, Het leven van Jozef**. Uitgeverij De Banier, € 14,95, 223 blz.

Wie Jozef (nóg) beter wil leren kennen, kan uitstekend in dit boek terecht. Er zijn best al veel boeken over het leven van Jozef verschenen.

Maar dit boek trof me door zijn verrassende en verfrissende lijnen. Niet alleen vanuit de actualiteit maar zeker ook het dagelijkse leven. Daar naast trekt de auteur ook ongedachte maar m.i. passende lijnen naar Christus. In elk hoofdstuk licht altijd wel iets van Zijn Persoon en werk op. Om één voorbeeld te noemen: in hoofdstuk 10 maakt Jozef zich aan zijn broers bekend. En zoals hij zich bekendmaakte, zo maakt ook de Heere Jezus Zichzelf bekend aan mensen. Klaassen noemt dan voorbeelden van de discipelen en Paulus. Zo is de verleiding groot om veel meer te citeren. Maar lees dit boeiende boek zelf maar. Het is trouwens opgedragen aan de hervormde gemeente Arnhem.

E. de Mots

Ds. G.R. Procee, **Uit liefde tot Zijn kudde. Handreiking voor ambtsdragers**. Uitgeverij De Banier, € 9,95, 103 blz.

Een dun boekje maar dat toch 14 hoofdstukken telt. Het zet, na het voorwoord, in met 'De hoge roeping van een ambtsdrager' en eindigt met

'De zegen van het ambt'. Het is ontstaan uit een syllabus die de auteur uitreikte aan de kerkenraad

van de christelijke gereformeerde kerk te Middelharis. De auteur beperkt zich tot de ouderlingen en diakenen; ouderlingen-kerkrentmeesters kent men niet in de CGK. Het is geschreven tot toerusting en ondersteuning van ouderlingen en diakenen. Bij het lezen viel mij hier en daar de wat 'moeterige' toon op en de wel erg uitgebreide onderverdeling in het hoofdstuk 'Zoekende zielen'.

E. de Mots

Christopher Love, Puriteinse teksten. **Wandelen in de waarheid**.

Uitgeverij De Banier, € 11,95, 80 blz.

Een prachtig boekje dat vier preken bevat. Daarin worden jongeren en zuigelingen in de genade bij de hand genomen.

Op tere en fijnevoelige

wijze. Aan alles is te merken dat de auteur hen tot een hand en voet wil zijn. Met het doel hen bij Christus te brengen en vanuit Hem te troosten en te leiden. En waar nodig, te vermanen. Jammer dat deze boekjes toch wat aan de prijzige kant zijn voor nog geen 100 bladzijden....

E. de Mots

David Dickson. **Om wijs te worden tot zaligheid. Lessen uit de Psalmen**.

ISBN 9789402901450, prijs € 17,95. Uitgever: De Banier 214 blz.

Kernachtig legt David Dickson de Psalmen uit en past hij ze toe op het leven van alledag. En hoe actueel blijkt

dan Bijbelgetrouwe uitleg te zijn voor elke generatie! Hij laat het licht van de Schrift over de ervaring van de dichter vallen, zodat we Christus in de Psalmen ontdekken en onszelf erin herkennen. Psalm na Psalm biedt op deze manier troost en onderwijs voor ons geloofsleven. Psalm na Psalm sterkt ons om wijs en moedig keuzes te maken die God zegen. David Dickson (ca. 1583 – 1662) was een veelzijdige, Schotse theoloog die verschillende werken op zijn naam heeft staan. Het is niet alleen schriftuitleg maar biedt ook toepasselijke overdenkingen gericht

op zowel het praktische als het bevindelijke christenleven.

Deze uitleg van de Psalmen (1-25) is vertaald door ds. W. Pieters.

C.D. Groenendijk

Het licht breekt door de wolken

ISBN: 9789063537180,

prijs € 12,95. Uitgever:

Royal Jongbloed, 96 blz.

Bundel met 29 liederen en gedichten van Jochen Klepper, bekend van zijn dagboek 'Onder de schaduw van Uw vleugels'. Bezorgd en hertaald door

Titia Lindeboom. Voorzien van melodieën en melodieverwijzingen.

De bijbelteksten in deze uitgave zijn, tenzij anders aangegeven, ontleend aan de Herziene Statenvertaling.

C.D. Groenendijk

• Overlijdensbericht

*Vrees niet, want Ik heb u verlost;
Ik heb u bij uw naam geroepen, gij zijt Mijn.*
Jesaja 43 : 1b

Bedroefd, maar in dankbare herinnering aan zijn trouw en meelevendheid geven wij u kennis, dat door de Heere is thuisgehaald ons zeer gewaardeerd lid

NICO KLEIN

in de leeftijd van 68 jaar.

De Heere vertrooste zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen in dit grote verlies.

Bestuur en leden van de Mannenvereniging Berea te Goudswaard

Goudswaard, 9 september 2017.

1e voorzitter: Ds. J.H. Lammers

Pelikaan 34, 2986 TB Ridderkerk

T 0180 424636 • j.h.lammers@hetnet.nl

2e voorzitter: Ds. J.P. Nap

Dorpsstraat 180, 6741 AR Lunteren

T 0318 483717 • dsjpn@hetnet.nl

1e secretaris: Ds. J. van Dijk

Callunalaan 12, 6721 HA Bennekom

T 0318 304955 • ds.j.vandijk@hetnet.nl

2e secretaris: Dhr. C.D. Groenendijk

Koolmees 35, 2986 VB Ridderkerk

T 0180 423817 • c.d.groenendijk@hetnet.nl

1e penningmeester: Dhr. C. Oosterom

Jan van Aemstelstraat 7, 3411 XK Lopik

T 0348 551496 •

accountant.c.oosterom@planet.nl

2e penningmeester: Dhr. J. van Capelleveen

Valleistraat 60, 3901 RT Veenendaal

T 0318 516930 • jvancapelleveen@solcon.nl

Lid: Ds. E. de Mots (Redactie-adres)

Joh. Willem Frisostraat 38, 7462 GX Rijssen

T 0548 519549 • e.de.mots@solcon.nl

Lid: Ds. J.M. Molenaar (Themadagen)

Vossenakker 2, 6711 CZ Ede

T 0318 307748 •

ds.jmmolenaar@hervormdede.nl

Lid: Ds. A. Snoek (Verdiepingsconferentie 23+)

Kerkstraat 8, 4041 XB Kesteren

T 0488 723120 • asnoekvdm@solcon.nl

Overlijdensberichten:

J. Bout & Zn., Postbus 3, 1270 AA Huizen

E info@boutdruk.nl (o.v.v. Herv. Vaan)

Mutaties: Schriftelijk melden aan het Bonds bureau Bestuurswijz. moeten naar de 1e secretaris

• Verdiepingsconferentie over de Heilige Geest

Op zaterdag 9 september kwam we met 55 conferentiegangers bijeen om met elkaar na te denken over de Heilige Geest. Een verdiepingsconferentie met als titel; Heilige Geest, overweldigend of complex. In de inleiding kreeg iedereen de vraag; Hoe zou je het werk van de Heilige Geest weergeven in 1 woord? Antwoorden als Trooster, Gids, Advocaat, Schepper, Leidsman, Wijsheid verschenen op het scherm. In kleine groepjes spraken we verder over de vragen hoe je de Heilige Geest in je persoonlijk leven werkt. Ervaar je de Heilige Geest als overweldigend of complex? Hierdoor kwamen we bij de kern van de conferentie, het werk van de Heilige Geest. Prof. dr. W. van Vlastuin legde uit wat de Bijbel ons leert. De Heilige Geest schept, Hij zendt de Zoon, Hij spreekt in de Schrift tot ons. De Heere Jezus is in Zijn leven op aarde vervuld van de Heilige Geest. De Heilige Geest wil een inwoner in ons leven zijn. Met de Bijbel in de hand zagen we veel van het werk van de Heilige Geest. Na een ontspannen en gezellige BBQ mochten we ons verder verdiepen in het thema. Er waren 4 workshops. O.l.v. prof. dr. W. van Vlastuin lazen en bespraken we Romeinen 8: 1 – 17. Dr. Willem Jan de Wit (docent theologie in Cairo) nam ons mee in het denken over de Heilige Geest van de kerkvaders. Daarbij vertelden twee Egyptische theologen ons hoe zij het werk van de Heilige Geest zien in hun leven en hun gemeenschappen. Ds. L. de Wit legde uit wat de gaven van de Geest zijn en hoe we die mogen zien in ons leven. Ruben Verzijl vertelde vanuit eigen levensgeschiedenis hoe de Heilige Geest werkt in je carrière en levenskeuzes. Veel stof tot nadenken die we in kleine groepjes nabesproken hebben. Deze conferentie mochten we weer leren Wie God is en hoe Hij werkt. We kijken terug op een gezellige en leerzame conferentie.

Stuurgroep Verdiepingsconferentie (www.verdiepingsconferentie.nl)

UITNODIGING

BONDS DAG 2017 MET 4 MANNENBONDEN

Christelijke Gereformeerde, Hersteld Hervormde,
Gereformeerde Gemeenten en de Hervormde Mannenbond.

D.V. ZATERDAG 28 OKTOBER
IN DE OUDE KERK TE PUTTEN

Aanvang: 10.00 uur

● Thema: "500 jaar Reformatie"

AGENDA:

1. Opening door de voorzitter Mannenbond CGK, ds. C.J. Droger
2. Referaat door prof. dr. A. de Reuver te Waddinxveen:
● "Luther"
3. Betuiging van aanhankelijkheid aan Zijne Majesteit de Koning
4. Bespreking van de ingekomen vragen
5. Sluiting morgenvergadering door de 2e voorzitter Mannenbond CGK, ds. G.J. Post
6. PAUZE van 12.00 – 13.30 uur
7. Opening middagvergadering door de voorzitter Mannenbond Ger. Gem., ds. E. Bakker
8. Referaat door dr. P.C. Hoek te Sommelsdijk:
● "Calvijn"
9. Zangpauze
10. Bespreking van de ingekomen vragen
11. Sluiting door de voorzitter Hervormde Mannenbond ds. J.H. Lammers

N.B. De vragen kunnen schriftelijk worden ingeleverd. Om praktische redenen is het onmogelijk de vragen mondeling te stellen.

● Iedereen is hartelijk welkom!

C.D.G. (secr. commissie 4 bonden)